

Skolförvaltningen

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Eklanda förskolor

2016/2017

Upprättat 2013 av Likabehandlingsgrupp samt förskolechefer för Eklanda förskolor

Reviderad juni 2016 av Likabehandlingsgrupp; Jeanette Larsson, Emma Skymne, Pia Nyström, Natasja Pipino Löfvendahl samt Fredrika Mattsson och Camilla Axén Nolmark

---

Eklanda förskolor har valt att ha en övergripande plan mot diskriminering och kränkande behandling, som gäller samtliga förskolor. Denna bryts sedan ner på avdelningsnivå.

Innehåll

Målsättning.....	2
Definitioner och centrala begrepp	2
Diskrimineringsgrunder	2
Kränkande handling, diskriminering och trakasserier	3
Främjande och förebyggande insatser	4
Styrdokument och lagar	4
Beskrivning och resultat av kartläggning av nuläge	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Konkret beskrivning av förhållningssätt	7
Utvärdering.....	8
Spridning och förankring av planen.....	8
Mailadresser och telefonnummer.....	9
▪ Anmälan till förskolechef/rektor/chef pedagogisk omsorg om kränkande behandling/trakasserier (6 kap. 10 § skollagen)	10
Dokumentation av misstänkt händelse av kränkning-trakassering-diskriminering.....	11

Målsättning

Eklanda förskolors verksamheter har en grund i värdeorden; välkomnande, tillit, nyfikenhet och delaktighet. Vi vill välkomna barnen till en stimulerande, trygg och tolerant mötesplats. Här fylls deras vardag med tillit till sin egen förmåga, respekt för olikheter och delaktighet. En förskola i tiden där barn lär sig att lära tillsammans genom kreativitet, fantasi och lek.

"På Eklanda förskolor möts och respekteras vi alla som de människor vi är. Jag är jag och du är du, unika och fantastiska. Vi har olika förutsättningar men alltid samma rättigheter att tillsammans växa, lära och utvecklas."

Alla barn och vuxna ska visa förståelse, öppenhet och respekt för varandras olikheter. Alla som arbetar inom Eklanda förskolors enhet skall medvetet arbeta utifrån ett likavärde perspektiv grundat på forskning och styrdokument. Vi, personal och föräldrar, ansvarar för att tillsammans med barnen se till att ingen upplever sig bli illa behandlad. Vi vill skapa en miljö där diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling inte uppstår. Alla som vistas på förskolan är förebilder med ett positivt förhållningssätt.

I vår verksamhet har alla rätt att känna gemenskap och trygghet oavsett kön, etnisk tillhörighet, ålder, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck. Vår plan ska fungera som ett levande dokument som utgör ett stöd för att dessa rättigheter uppnås. Den är anpassad efter vår verksamhet och ska tydliggöra på vilket sätt vi kan främja likabehandling och förebygga kränkande behandling. Som bilaga till denna likabehandlingsplan finns även en handlingsplan vid upptäckt av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Definitioner och centrala begrepp

De begrepp som används i de allmänna råden och kommentarerna kommer från både diskrimineringslagen och skollagen. Det är viktigt att alla som arbetar i verksamheterna har kunskap om innebörden av begreppen för att förstå de allmänna råden samt för att kunna bedriva ett effektivt arbete mot diskriminering och kränkande behandling. Begreppen är hämtade från Skolverkets allmänna råd - Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (2012) och Skolverkets rapport 326 – Diskriminerad, trakasserad, kränkt? (2009).

Diskrimineringsgrunder

Det är förbjudet att diskriminera eller trakassera en annan människa på grund av:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionshinder
- Sexuell läggning
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

Diskriminering innebär att ett barn missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Man kan också i vissa fall diskriminera genom att behandla alla lika, så kallad *indirekt diskriminering*. Med detta menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringssätt som framstår som neutralt men som i praktiken missgynnar ett barn av skäl som har samband med en viss diskrimineringsgrund, såvida inte bestämmelsen, kriteriet eller förfaringssättet har ett berättigat syfte.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Om någon ur personalen utsätter ett barn för trakasserier benämns det diskriminering.

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker barns värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan till exempel uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysisk våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag (Skolverket, 2012).

Kränkande handling, diskriminering och trakasserier

Gemensamt för alla kränkande handlingar är att de kränker principen om alla människors lika värde. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiskt och återkommande och utföras av såväl vuxna som barn. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar. För att den enskilda pedagogen ska våga agera i en situation där en kollega uppträder kränkande, förutsätts att i grunden ha ett arbetsklimat som är öppet och tillåtande. Det medför ett kontinuerligt arbete med dessa frågor i personalgruppen – dels för att förebygga att händelser uppstår, men även för att möjliggöra ett agerande i en svår situation. Det är viktigt att ledningen tar ett tydligt avstånd från alla tendenser till diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.

Diskriminering är en handling eller struktur som kränker eller utestänger en person. Detta kan ske utan att det är medvetet eller aktivt, direkt eller indirekt. Trakasserier är ett uppträdande

som kränker någons värdighet. Diskriminering och trakasserier är när någon behandlas sämre än andra där behandlingen har att göra med de sju diskrimineringsgrunderna.

Främjande och förebyggande insatser

Vi är ålagda enligt skollagen samt diskrimineringslagen att bedriva ett målinriktat arbete för att dels främja lika rättigheter och möjligheter, dels förebygga och förhindra trakasserier och kränkande behandling. Främjande och förebyggande insatser skiljer sig därmed åt.

Det *främjande* arbetet handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten och behöver inte utgå från identifierade problem i verksamheten. Främjande insatser ska riktas till alla i verksamheten och bedrivs utan förekommen anledning och är en naturlig del av det vardagliga arbetet.

Det *förebyggande* arbetet tar sikte på att minimera risken för kränkningar och utgår istället från identifierade riskfaktorer.

Styrdokument och lagar

Barnkonventionen:

Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras

Artikel 3: Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn

Artikel 12: Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör henne/honom. Barnets åsikter ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

Det finns två lagar som ska skydda barn och elever från kränkningar, diskriminering och trakasserier i skolan (detta gäller alla skolformer som regleras i skollagen). Skollagen (6 kapitlet) och diskrimineringslagen. Barn- och elevombudet övervakar tillsammans med Skolinspektionen reglerna i skollagen som gäller kränkande behandling och Diskrimineringsombudsmannen övervakar diskrimineringslagen. Tidigare reglerades detta i den så kallade barn- och elevskyddslagen.

Enligt *diskrimineringslagen* skall skolans huvudman se till att varje verksamhet (till exempel förskola eller skola): Bedriver ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etniskt tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Skollagens 6§: Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje enskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Skollagens 7§: Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Läroplan för förskolan

”Verksamheten ska syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Barns behov av att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor med andra ska stödjas.” (Lpfö98/10)

Bakgrund

Höstterminen 2011 påbörjades ett arbete inom Eklanda förskolor att gemensamt gå igenom den existerande likabehandlingsplanen för enheten. Beslut fattades om att planen behövde omarbetas från grunden och det blev aktuellt med att göra en kartläggning för att identifiera riskfaktorer inom enheten utifrån ett lika-värdeperspektiv. Kartläggningen i sin tur gav en god grund för framtagandet av denna plan samt dess mål. Kartläggningen indikerade ett behov av att fördjupa sin kunskap i den normkritiska pedagogiken där kommunikation blir ett viktigt verktyg för att reflektera kring dessa frågor.

Eftersom kommunikation kan ske på så många olika sätt fördes diskussioner inom enheten om hur kommunikation kan gå till. Kartläggningen visade på en önskan i att fördjupa sin kunskap inom just det området samt att mer tid för reflektion kring normer och värden skulle möjliggöras.

Vår kartläggning bestod även i att alla föräldrar i Eklanda fick möjlighet att beskriva vad de såg som viktigt i ett likabehandlingsarbete, samt om de såg tydliga normer som styr i förskolan. Den sammanställda bild som dessa svar gav var att våra förskolor behöver precis det som denna plan syftar till. Tydliga, utvärderbara mål samt en tydlighet gällande främjande, förebyggande samt åtgärdande arbete.

Vi arbetar nu kontinuerligt med denna plan och dess revidering.

Kartläggning

Utifrån följande mål utformar varje avdelning sin handlingsplan. Handlingsplanen ska finnas på avdelningsnivå. Varje avdelning ska varje termin genomföra en kartläggning för att identifiera riskfaktorer som sedan ska ligga till grund för en likabehandlingsplan på avdelningen. Förskolans gemensamma ytor både ute och inne ska också kartläggas. I samtliga kartläggningar är barnen delaktiga utifrån mognad och ålder.

Förebyggande mål och främjande åtgärder

Handlingsplanen ska omfatta följande mål:

Förhållningssätt

Alla barn känner sig trygga med att förmedla sina känslor till andra barn och vuxna. De blir lyssnade till och genom oss vuxna får de verktyg att hantera konflikter och lösa dem.

Miljö

Barnen utmanas och tillåts bryta könsstereotypa roller.

Barnböcker och annat material

Varje avdelning använder sig av barnböcker och annat material (annan media) för att reflektera kring förskolans värdegrund.

Konkret beskrivning av förhållningsätt

Våra värdeord (välkomnande, delaktighet, nyfikenhet och tillit) genomsyrar vårt förhållningsätt i rutiner och strukturer i verksamheten

Vi främjar lika rättigheter och möjligheter genom olika rutiner som t ex:

- Vuxna är goda förebilder för barn och varandra.
- Vuxna deltar i barns aktiviteter, både inne och ute.
- Vuxna är uppmärksamma, aktivt närvarande och lyhörda i barngruppen och för barnens egna iakttagelser.
- Barnen på förskolan är ”allas”, och samtliga vuxna ingriper vid behov.
- Vuxna medverkar till att skapa god kontakt med föräldrarna så att de får förtroende för verksamheten och kan tala om när något är fel eller om något kommer upp i samtal med barnet hemma som rör förskolan.
- Vi informerar våra vikarier/nyanställda/praktikanter/VFU-studenter om likabehandlingsplanen och deras ansvar som vuxna.
- Vi har en gemensam samsyn hur man ska prata med och till varandra, hur vi vill att barnen löser sina konflikter muntligt och vad som är ok att säga och vad som inte är ok att säga.
- Vi är tydliga med att tala om för barnen att de ska be om hjälp av någon vuxen. Att be om hjälp är inte att skvallra.
- Tillsammans skapar vi en trygg miljö som underlättar för barnen att våga berätta om det som händer
- På förskolan måste barn och vuxna få ha konflikter, man måste få visa känslor, men vara uppmärksam så ingen far illa eller känner sig utanför.
- Den alternativa måltid som erbjuds till barn vid allergi, intolerans eller av andra skäl liknar till största del den mat som serveras flertalet barn.
- Alla barn kan delta i utflykter, fester och andra aktiviteter eftersom de planeras så att alla kan följa med och delta på sina villkor.
- Barnens integritet värnas om i alla vardagliga situationer på förskolan.
- Vi belyser mångfalden av trosuppfattningar, där den svenska kristna grunden t ex jul och påsk är en av dessa.
- Vi strävar hela tiden framåt i vårt genustänkande och ser varje barn som unika individer.

Utvärdering

Innevarande års plan revideras juni 2017.

Förskolechefen ansvarar för att likabehandlingsplanen ska vara ett levande dokument och att all personal ges kompetensutveckling inom området. Vid tillfällen som APT, pedagogiska måndagar och övrig planering ska det finnas utrymme för diskussion och reflektion kring planens främjande och förebyggande mål.

Likabehandlingsplanen ska ses över och revideras årligen. All personal utvärderar sin verksamhet och återkopplar till ansvariga för likabehandlingsplanen, likabehandlingsgruppen. Pedagogisk dokumentation skall ligga till grund för kvalitetssäkringen av denna plan. För att göra detta dokument till levande i verksamheten kommer dess mål att vävas in i Eklanda enheters pedagogiska årshjul samt i vårt systematiska kvalitetsarbete.

Spridning och förankring av planen

Planen mot diskriminering och kränkande behandling ska hängas synlig på varje hemvist på förskolan och finnas tillgänglig på Unikum samt på Mölndals stads hemsida. På föräldramöten ges utrymme för att ta del av likabehandlingsplanen. Föräldrar och personal ska kontinuerligt kunna komma med tillämpningsförslag och åsikter om denna.

Vi gör barnen delaktiga i planen och utvärderingen genom de dagliga samtalen kring värdegrundsfrågor, intervjuer och observationer.

Facklig Samverkansgrupp, LSR bevakar arbetet med revidering, implementering aktivt. Samt verkar som ett stöd för personal om något inträffar där personalen behöver stöd och/eller support. De fackliga organisationerna bidrar med kunskap, erfarenhet och stöd för personalen.

Mailadresser och telefonnummer

Barn- och elevombudet – tar tillvara på det enskilda barnets och elevens rättigheter beo@skolinspektionen.se www.skolinspektionen.se/beo	08 58608000
Barnombudsmannen – företräder barnen som grupp barnombudsmannen@bo.se www.barnombudsmannen.se	020 23 10 10
DO (diskrimineringsombudsmannen) do@do.se www.do.se	08 12020700
BRIS – barnens rätt i samhället www.bris.se	116 111
Arbetsmiljöverket	010 7309000

För elever, föråldrar, personal

▪ **Anmälan till förskolechef/rektor/chef pedagogisk omsorg om kränkande behandling/trakasserier**

(6 kap. 10 § skollagen)

- Anmälan kan göras av personal, elev, förålder eller annan berörd person
- Personal är skyldig att anmäla kännedom om upplevd kränkning till ansvarig förskolechef/rektor

Anmälan gäller:

Barnets/elevens namn	Aktuell verksamhet – förskola, skola, fritidshem, annat	Avdelning/årskurs
----------------------	---	-------------------

Datum och tidpunkt för händelsen/händelserna

År, månad, dag, tidpunkt	
--------------------------	--

Vad har hänt? (bifoga ev. skrivelse)

Beskriv utförligt vad som inträffat. Hur har kränkningen skett och vad har den bestått av? Om det är vid flera tillfällen försök få med samtliga.

Anmälare

Datum för anmälan	Namn	Telefonnummer
-------------------	------	---------------

Handlingen ska diarieföras och förvaras i elevens akt hos skoladministratör.

Mölnåls stad

Dokumentation av misstänkt händelse av kränkning-trakassering-diskriminering.

Gällande händelser vuxen- barn och barn-barn

Ärendegång och mer information finns på molnet

<http://intranet.molndal.se/forvaltningssidor/skolforvaltningen/skoljuridik/krankandebehandlingochdiskriminering.4.218c9bbd13613b0699b80002632.html>

Tid och plats:

Personal som leder utredningen:

Person som utfört kränkningen:

Utsatt barn:

Vem/vilka har uppmärksammat händelsen:

Händelseförlopp:

Åtgärder: